

6

Ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

HEL 2024-012333 T 02 05 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää, että 1.1.2025 alkaen ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksut ovat seuraavat:

Kokopäiväinen päivätoiminta

- kuljetuksen kanssa 24,90 euroa/kerta
- ilman kuljetusta 19,00 euroa/kerta

Puolipäiväinen päivätoiminta

- kuljetuksen kanssa 12,45 euroa/kerta
- ilman kuljetusta 9,50 euroa/kerta

Samalla lautakunta kumoaa sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen 1.12.2020 § 233 ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksuista.

Esittelijän perustelut

Lainsäädäntö

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) 1 §:n mukaan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksujen enimmäismäärät on määritelty asiakasmaksulaissa sekä asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992, jäljempänä asiakasmaksuasetus). Palvelusta ei saa periä niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua (asiakasmaksulaki 2 §). Hyvinvointialue voi päätöksellään ottaa käyttöön laissa ja asetuksessa esitettyä pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta. Helsingin kaupunkiin sovelletaan, mitä hyvinvointialueista on säädetty.

Muutosohjelma

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2024 toisessa ennusteessa on arvioitu toimialan toimintakatteen olevan noin 39,1 miljoonaa euroa ja tuloksen 33 miljoonaa heikompi kuin talousarviossa. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Täten vuoden 2024 ja sen jälkeen syntyneiden alijäämien tulee olla katettuna viimeistään vuoden 2027 tilinpäätöksessä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti 19.9.2023 § 183 käynnistää muutosohjelman ja sen toimenpiteiden valmistelun talouden tasapainottamiseksi vuosille 2023–2026. Kaikilta hyvinvointialueilta on vuosineuvottelujen yhteydessä edellytetty muutosohjelman käynnistämistä vuoden 2023 aikana ja muutosohjelma on myös edellytyksenä toiminnan käynnistämistä saamiselle. Muutosohjelma koostuu viidestä laajemmasta kokonaisuudesta, joista yksi on tulojen lisääminen ja palvelutarjonnan määrittäminen. Tämän kokonaisuuden yhtenä toimenpidekokonaisuutena on asiakasmaksujen saattaminen lakisääteiselle maksimitasolle. Muut kokonaisuudet ovat palvelurakenne ja johtaminen, palveluverkon kehittäminen ja tilat, tuotantotapavalinnat ja hankinnat sekä yhteiset.

Esitetyt muutokset

Asiakasmaksujen korotuksia ja niiden taloudellisia vaikutuksia on arvioitu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla laajasti eri asiantuntijoiden toimesta käytettävissä olevilla tiedoilla.

Esitettyjen muutosten myötä ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksutulojen lisäys olisi vuositasolla yhteensä noin 0,5 miljoonaa euroa.

Ikääntyneiden päivätoiminta

Ikääntyneiden päivätoiminta on Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla järjestettävää tukipalvelua. Palvelua järjestetään omana toimintana, ostopalveluna ja palvelusetelillä. Päivätoiminta on ennaltaehkäisevää ja kuntoutumista tukevaa toimintaa, jolla edistetään kotona asuvien ikääntyneiden 65 vuotta täyttäneiden ja alle 65-vuotiaiden muistisairaiden helsinkiläisten toimintakykyä, henkistä vireyttä ja sosiaalisia suhteita. Toiminnalla tuetaan myös omaisten ja omaishoitajien jaksamista.

Päivätoiminnassa käydään yleensä kerran viikossa. Kokopäiväinen päivätoiminta kestää noin kuusi tuntia ja puolipäiväinen päivätoiminta kestää enintään neljä tuntia. Kokopäiväinen päivätoiminta sisältää aamupalan, lounaan ja kahvin. Puolipäiväinen päivätoiminta sisältää lounaan ja aamupalan tai kahvin. Päivätoimintaan kuuluu kuljetus asiakkaan kotoa päivätoimintayksikköön ja takaisin, mikäli asiakas valitsee päivätoiminnan kuljetuksella.

Asiakasmaksun määräytymisperusteet

Hyvinvointialue saa periä asiakassuunnitelmaan sisältyvistä sosiaalihuoltolain 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tukipalveluista sekä sosiaalihuoltolain 14 §:n 2 momentin perusteella järjestetyistä asumista tu-

kevistä palveluista kohtuullisen maksun (asiakasmaksulaki 10 h §). Palvelusta perittävä maksu ei saa ylittää sen tuotantokustannuksia (asiakasmaksulaki 2 §).

Helsingin kaupunki järjestää päivätoimintaa omana toimintana ja ostopalveluna sekä palvelusetelillä.

Ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksuja on tarkistettu edellisen kerran 1.12.2020 (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös § 233), jolloin kuljetusmaksu irrotettiin päivätoimintamaksusta. Lisäksi luovuttiin kytköksestä, jossa päivätoimintamaksu on päätetty samansuuruiseksi palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivä- ja yöhoidon maksun kanssa. Tässä yhteydessä asiakasmaksuja ei korotettu.

Edellisen kerran maksuja on korotettu indeksin mukaisesti 1.3.2016 (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös §34).

Päivätoimintamaksu ilman kuljetusta muodostuu siten, että kokopäiväisen kuljetukset sisältävän päivätoimintamaksun hinnasta vähennetään kaksi joukkoliikenteen (HSL AB-vyöhykkeen) kertalippua (vuoden 2024 hinnoilla). Osapäiväisen päivätoiminnan asiakasmaksu ilman kuljetusta on puolet tästä.

Maksuja ei ole tarkastettu useampaan vuoteen ja koska tuotantokustannusten ja asiakkaalta perittävän maksun välinen erotus on vuosien varrella kasvanut, on korotus perusteltu.

Ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

Kustannusten nousun myötä ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksuja on tarpeen korottaa.

Esitetyt asiakasmaksut ja niiden muutokset 1.1.2025 alkaen:

	Asiakasmaksu 1.1.2025 alkaen, euroa/kerta	Asiakasmaksu 31.12.2024 asti, euroa/kerta
Kokopäiväinen päivätoiminta kuljetuksella	24,90	17,90
Kokopäiväinen päivätoiminta ilman kuljetusta	19,00	12,30
Puolipäiväinen päivätoiminta kuljetuksella	12,45	8,95
Puolipäiväinen päivätoiminta ilman kuljetusta	9,50	6,05

22.10.2024

Asia/6

Taloudelliset vaikutukset

Laskennalliset odotetut tulovaikutukset vuodelle 2025:

Ikääntyneiden päivätoiminnan asiakasmaksujen odotettu vuositulo nykyisillä maksuilla on noin 1,3 miljoonaa euroa ja korotetuilla maksuilla noin 1,8 miljoonaa euroa. Muutos asiakasmaksutuloihin olisi noin 0,5 miljoonaa euroa. Vuosituloissa on otettu huomioon sekä omasta toiminnasta että ostopalveluista tulevat tulot.

Tässä esitetyt laskennalliset taloudelliset vaikutukset perustuvat vuoden 2023 suoritemääriin.

Maksutulojen kertymään vaikuttaa sosiaalihuollon tasamaksujen lakisääteisten asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuus.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Vaikutusten arviointi

Esitetyillä muutoksilla asiakasmaksun määrä kasvaisi kaikilla päivätoiminnan asiakkailla. Päivätoiminnassa käydään yleensä kerran viikossa. Suurin osa asiakkaista todennäköisesti selviäisi asiakasmaksujen nostosta ilman, että se vaikuttaisi taloudelliseen tilanteeseen merkittävästi tai aiheuttaisi ongelmia.

Asiakkaalla on mahdollisuus hakea sosiaalihuollon tasasuuruisiin maksuihin asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä. Asiakkaalle kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia voidaan ehkäistä tiedottamalla asiakasta alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuudesta heti palvelun käynnistämisen vaiheessa asiakasmaksulain 11 §:n informointivelvoitteen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Henna Järvinen, projektisuunnittelija, puhelin: 09 310 41126
henna.jarvinen(a)hel.fi
Elina Karhunen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 34353

22.10.2024

Asia/6

elina.karhunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Terveys- ja päihdepalvelut
Toimialan yhteiset palvelut
Taloushallintopalvelut